

Плакати чи радіти? Навіщо потрібна підліткова криза

«У мого сина не було ніякої кризи перехідного віку. Він завжди був розумним і слухняним хлопчиком, у нас прекрасні стосунки! Займатися треба дітьми, тоді і криз ніяких не буде»: сухо відрізала інтелігентна дама на дитячому майданчику.

«Ой, та це ж ...» - почала я, але вчасно осіклася, представивши на секунду, у що виллється дискусія. Та й правда, Мишко у мене он який телепень зростає! З великим набором всіляких підліткових вад, як такого осадити аргументом в суперечці?

З точки зору цієї дами я давно зазнала педагогічне фіаско, моє власне дитинча за рік перетворилося з милого зайчика в хамовитого, похмурого і ледачого монстра. Які там теплі стосунки, слухняність і довірчі розмови за чаєм, про що ви?! Тільки війна, тільки опір до останньої живої нервової клітини батька! Спроби домогтися хоч якоїсь подоби порядку в Мишківій кімнаті, приводять мене в розпач і безсилля. Ви не повірите, мені, правда, страшно заходити до нього в кімнату, там нормальну живу людину миттєво атакує армія подразників - запахи збивають з ніг, гори одягу на підлозі, огризки і недоїдки на столі і підвіконнях, зелена жижа замість води в акваріумі. Ви скажете, що не можуть хлопчики з інтелігентних сімей жити як бомжі на вокзалі, чи не так? Виявляється, можуть ...

Або ось, улюблена претензія сина - ми мало приділяємо йому уваги, і він в родині нікому не потрібен, сиротинка. А коли я, ведена каяттям і почуттям провини, скасовую справи і клієнтів, щоб разом сходити в кафе і поговорити - він ображено заявляє, що нікуди зі мною не піде, грюкає дверима і замикається в кімнаті.

Знайоме? Ну звичайно, а як інакше, не одна ж я така недолуга мати. Нічого, нічого, тримаємося, дорогі, не опускаємо руки. Я скажу дивне, але, те, **що відбувається зараз з вашою дитиною - це добре і правильно**. Так, саме так - добре і правильно, підліткова криза природа не дарма придумала. Ми сердимосся, впадаємо у відчай, звинувачуємо себе, впадаємо в безсилля, іноді навіть ненавидимо своїх дітей за те пекло, що вони влаштовують, але набагато гірше, якщо нічого цього з дитиною не відбувається. Якщо йому 15-16, а ніякої кризи немає і на думці, ніхто не хамить і не викидає фортелів - ось тут якраз варто турбуватися і тривожитися.

Підліткова криза для дитини - це можливість перейти на новий рівень розвитку, подорослішати, навчитися дорослій поведінці. Жодна криза не дається легко. У підлітків бурхливо росте мозок, як результат - тимчасово погіршуються пам'ять і увага, настрої змінюються кожні 10 хвилин. Змінюється і тіло, гормони влаштовують в ньому шалений танець, відкриваються нові, раніше недоступні перспективи - виявляється, люди займаються сексом, а дорослі зовсім не такі вже розумні і всемогутні! Новий світ хочеться освоїти і зрозуміти. Амбіції і бажання переповнюють, але, на жаль, досвіду не вистачає, і дитина часто робить дурниці. Та й як інакше? Дорослішання можливе тільки через засвоєння досвіду, а як його отримати, якщо ми не будемо давати дітям помилятися, і боротися?

Дочка пофарбувала волосся в синій? Нормально, нехай досліджує себе, приміряючи різні ролі і образи, через пару років вона знайде свій власний образ і стиль. Син грубіянить? Гарна можливість вивчити свій спосіб взаємодії з людьми, отримати від них негативну реакцію і зробити висновки. Поступово відточити власний спосіб взаємодії зі світом і людьми. Ключове слово - «власний», тобто свій, вистражданий, виплеканий в досвіді, а не нав'язаний

авторитетом батьків і сліпо прийнятий на віру. З таких шматочків досвіду поступово буде формуватися майбутня зріла і самостійна особистість.

А тепер уявіть, що ніякої кризи у дитини не трапляється? Підліток не бунтує, що не робить пірсинг в пупку і продовжує збирати гербарії і пити з бабусею чай вечорами. Це означає, що необхідну для його віку роботу дорослішання і відокремлення від батьків він так і не завершить. Головне завдання підліткового віку - віддалитися від батьків, щоб самому «встати на крило», спробувати силу і владу над світом. Її вирішують тільки через бунт і криза, через відстоювання власних правил «як жити». Ні бунту - немає відокремлення, а значить, немає дорослішання.

Сумно, що діти, які не пройшли кризу в 13-16 років, наздоженуть його сильно пізніше, років в 30, а іноді і в 40-50. І тоді будуть руйнуватися сім'ї (бо за відсутності мами і тата відділятися залишається тільки від дружини або чоловіка), з'являються алкогольні залежності і вся та поведінка, яку ми звикли називати інфантильною. А яким йому ще бути, якщо дитина не змогла або не захотіла стати дорослою, не набралася відповідальності і мужності жити своїми цінностями?

Я підтримую батьків дітей-підлітків в терпінні і мудрості. Пам'ятайте, що з дитиною не відбувається нічого жахливого, вона не стала раптово монстром і чудовиськом. Вона навряд чи піде по кривій доріжці, (а я знаю, що саме цього ви боїтеся), ви ж підтримайте своє чадо в скрутну хвилину, зумієте зрозуміти. Вам, звичайно ж, страшно за неї, але краще, що ми можемо для дитини зробити - це бути поруч, підтримувати, спрямовувати, ділитися досвідом і довіряти їй. Я знаю, що і з моєю дитиною все в порядку. Цей важкий період пройде, син скоро стане дорослим і сильним. Видихаю.

А знаєте подальшу історію сина тієї поважної пані з дитячого майданчика? Як мені потім стало відомо, йому вже 30 років, сім'ї у нього немає, але зате є теплі і довірчі відносини з мамою. Вечорами вони удвох ходять гуляти по бульвару, тримаючись за руки.

Автор: Ірина Лешкова